

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel.: 286 840 129
E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Vliv na politické rozhodování – březen 2015

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v15-03</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>2. – 9. 3. 2015</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraje (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1045</i>
Počet tazatelů:	<i>242</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace rozhovorů PAPI a CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>PD.6</i>
Zveřejněno dne:	<i>15. dubna 2015</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V březnovém šetření Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., zjišťovalo názory veřejnosti na to, do jaké míry různé skupiny obyvatel a další faktory ovlivňují rozhodování politiků.¹

Největší vliv na rozhodování politiků je občanů připisován „úplatkům a korupci“, u kterých tři desetiny (30 %) respondentů označily možnost, že rozhodování politiků ovlivňují v nejvyšší míře. Na druhém místě následují „zájmové skupiny a lobby“, u kterých zmiňovanou možnost zvolila pětina (20 %) dotázaných. Dále (avšak s poměrně velkým odstupem za korupcí a zájmovými skupinami) mají podle mínění oslovených občanů vliv na rozhodování politiků „médiá“ a „voliči vlastní strany“. Krajní možnost odpovědi – ovlivňování v nejvyšší míře – zvolilo v těchto případech pouze 8 % resp. 4 % dotázaných. Také druhou možnost odpovědi na škále označovalo u médií či voličů vlastní strany významně méně lidí než v případě korupce a zájmových skupin, přičemž odpovědi respondentů se v případě médií a voličů vlastní strany koncentrovaly do variant 3 nebo 4 předložené škály. Dále s téměř shodným průměrem přisuzovaného vlivu se podle názoru dotázaných pohybují „odborníci“, „stávkové demonstrace“ a spolu s nimi také „průzkumy veřejného mínění“, za nimiž s minimálním odstupem následují „vědci a odborníci“ a „sociální sítě“. Relativně nejmenší vliv na rozhodování politiků pak dotázaní přisuzují „církvi“ a „občanům“ obecně. Podrobné výsledky přináší tabulka 1.

¹ Znění otázky: „Jak moc podle Vašeho názoru ovlivňují rozhodování politiků a) média, b) občané, c) voliči vlastní strany, d) úplatky a korupce, e) průzkumy veřejného mínění, f) stávky a demonstrace, g) zájmové skupiny a lobby, h) vědci a odborníci, j) odborníci, k) odbory, l) sociální sítě, i) nebo něco jiného?“ Škála: 1 = v nejvyšší míře; 7 = vůbec ne.

Tab. 1: Mínění o vlivu institucí a skupin obyvatel na rozhodování politiků (%)

	1= v nejvyšší míře	2	3	4	5	6	7= vůbec ne	průměr
Úplatky a korupce	30	28	21	9	4	3	2	2,43
Zájmové skupiny a lobby	20	25	19	13	9	6	3	2,92
Média	8	18	26	18	13	6	5	3,53
Voliči vlastní strany	4	12	22	27	17	8	5	3,92
Odbory	1	7	18	26	20	12	7	4,33
Stávky a demonstrace	3	8	19	23	20	14	9	4,35
Průzkumy veřejného mínění	2	9	17	22	19	13	11	4,39
Vědci a odborníci	3	6	14	24	23	14	9	4,48
Sociální sítě	2	6	14	21	21	12	11	4,53
Círky	3	6	11	16	19	18	17	4,80
Občané	1	6	14	21	21	19	16	4,80

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádku tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 3. 2015, 1045 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 2 nabízí časové srovnání pomocí průměrných hodnocení vlivu jednotlivých položek na rozhodování politiků. V porovnání se situací zaznamenanou v posledním srovnatelném výzkumu v březnu roku 2013 můžeme vidět, že citelně poklesl předpokládaný vliv „úplatků a korupce“ a „zájmových skupin a lobby“, zatímco určitý vzestup zaznamenal deklarovaný vliv médií, stávek a demonstrací a zejména občanů, v menší míře pak i voličů vlastní strany. To celkem koresponduje se zlepšeným hodnocením politické situace a rovněž se zlepšeným hodnocením fungování demokracie u nás v porovnání se situací před dvěma lety.²

Tab. 2: Mínění o vlivu institucí a skupin obyvatel na rozhodování politiků – časové srovnání (průměrné hodnocení)

	1/02	6/03	6/05	3/07	3/08	3/09	3/10	3/11	3/12	3/13	3/15
Úplatky a korupce	2,78	2,67	2,56	2,50	2,39	2,35	2,32	2,29	2,14	2,23	2,43
Zájmové skupiny a lobby	2,82	3,29	3,24	3,02	2,84	2,97	2,99	2,77	2,97	2,72	2,92
Média	3,59	3,57	3,59	3,57	3,97	3,82	3,76	3,56	3,80	3,77	3,53
Voliči vlastní strany	-	3,51	3,87	3,82	3,90	3,96	3,96	3,84	4,12	4,09	3,92
Odbory	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,33
Stávky a demonstrace	3,80	4,02	4,30	4,54	4,17	4,15	3,91	3,77	4,30	4,58	4,35
Průzkumy veřejného mínění	4,35	4,26	4,33	4,35	4,34	4,31	4,22	4,18	4,46	4,45	4,39
Vědci a odborníci	-	-	-	-	4,33	4,25	4,54	4,24	4,57	4,46	4,48
Sociální sítě	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,53
Círky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,80
Občané	4,90	4,71	4,91	4,90	5,04	4,93	4,94	4,77	5,22	5,09	4,80

Pozn.: Čím nižší číslo, tím větší vliv na rozhodování politiků je veřejností přisuzován dané položce. Do analýzy nebyly zahrnuty odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

² Viz tiskovou zprávu CVVM „Fungování demokracie a lidská práva v ČR – únor 2015“ z 12. 3. 2015 (http://cvvm.soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c1/a7355/f3/pd150312a.pdf).